

Załącznik
Do uchwały Nr III/24/2006
Rady Gminy Dobrcz
z dnia 28 grudnia 2006.

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2007

Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo – wychowawczej i zdrowotnej.

Na szczeblu gminnym w szczególności poprzez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych.

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
5. pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

A. Celem programu jest:

1. Podjęcie wielopłaszczyznowych i interdyscyplinarnych działań mających na celu zapobieganie wszelkim uzależnieniom przez redukcję dostępności i zapotrzebowania na substancje narkotyczne, a przede wszystkim przez pracę profilaktyczną w środowisku lokalnym.

2. Stworzenie lokalnego systemu działań profilaktycznych adekwatnych do istniejącej na terenie gminy skali potencjalnego zagrożenia narkomanią i redukcji czynników prowadzących do uzależnienia.
3. Zainicjowanie długofalowego procesu edukacji społecznej polegającego na systematycznym i rzetelnym dostarczaniu fachowej wiedzy wszystkim podmiotom zainteresowanym tematem zagrożeń związanych z narkomanią.
4. Uświadomienie i pozyskanie społeczeństwa do zasadności prowadzonych kampanii i przedsięwzięć edukacyjnych i profilaktycznych w przedmiocie uzależnienia od środków odurzających i narkotyków.
5. Stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii poprzez nawiązanie współpracy z różnymi instytucjami, stowarzyszeniami, organizacjami społecznymi w celu realizacji programów edukacji zdrowotnej, zmierzających do modyfikowania stylu życia, propagowania zdrowia psychicznego, kondycji fizycznej, zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.
6. Kształtowanie racjonalnych postaw wobec narkotyków i innych substancji odurzających wśród dzieci, młodzieży i dorosłych.
7. Organizacja alternatywnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży szczególnie z grup podwyższonego ryzyka.

B. Diagnoza lokalna.

Narkomania stanowi obecnie problem o zasięgu globalnym. Niesie za sobą poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, szczególnie w kontekście chorób Infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne, gruźlica). Ponadto narkomania ściśle wiąże się z wieloma problemami społecznymi, takimi jak ubóstwo, bezrobocie, przestępczość, bezdomność. Intensywnie zachodzące zmiany ostatnich lat nasilają problemy społeczne. Problem eksperymentowania z narkotykami często dotyczy młodzieży pochodzącej zarówno z domów o najniższym jak i najwyższym statusie ekonomicznym i edukacyjnym. W przypadku tej drugiej grupy dane statystyczne pokazują, że rozpowszechnienie zjawiska bywa wyższe.

Miejscami, gdzie najczęściej rozprowadzane są narkotyki są szkoły, kluby, bary, puby, a w miastach także coraz częściej rozpowszechnia się substancje po prostu "przed blokiem".

W chwili obecnej rozwiązywanie coraz liczniejszych problemów społecznych deleguje się na poziom lokalny, aby podnieść umiejętności i reagowanie środowisk lokalnych na sytuacje ryzykowne.

Gmina Dobrcz liczy około 9330 mieszkańców. Liczba mieszkańców stale rośnie, w porównaniu do końca 2004r. było ok. 8600 mieszkańców). Nowi mieszkańcy gminy to przeważnie dawni

mieszkańcy Bydgoszczy. Gmina Dobrcz jest gminą wiejską zlokalizowaną niedaleko dużego miasta Bydgoszczy. Takie położenie gminy stwarza wyższe zagrożenie problemem, głównie dla młodych mieszkańców, którzy dojeżdżają do szkół ponadgimnazjalnych. Problem narkomanii dotyczy przede wszystkim ludzi młodych.

Do szkół na terenie gminy uczęszcza 1247 dzieci (848 do szkół podstawowych i 399 do gimnazjów). Stanowi to ok. 13 % ogółu mieszkańców. Na terenie gminy znajdują się cztery szkoły podstawowe, w tym filia szkoły podstawowej w Kozielcu, trzy zespoły szkół (szkoła podstawowa i gimnazjum).

Młodzież po gimnazjum przeważnie podejmuje dalszą naukę w szkołach bydgoskich, co stwarza dodatkowe zagrożenie w postaci dużo łatwiejszego dostępu do środków uzależniających.

Biorąc pod uwagę zebrane informacje od policji, GOPS, oraz dyrektorów szkół wskazane jest objęcie gminy Dobrcz profilaktyką pierwszo- i drugorzędową. Profilaktyka pierwszorzędowa ma na celu zmniejszenie zainteresowania dzieci i młodzieży substancjami psychoaktywnymi, oraz podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii (pedagodzy, liderzy młodzieżowi, animatorzy profilaktyki środowiskowej, policjanci, pracownicy socjalni, wolontariusze). Profilaktyka drugorzędowa to realizacja programów wczesnej interwencji, oraz tworzenie wobec subkultury narkomańskiej atrakcyjnych alternatyw kulturowych poprzez angażowanie dzieci i młodzieży w działalność twórczą, sportową i społeczną.

Zasoby umożliwiające prowadzenie działalności profilaktycznej i naprawczej.

1. Punkt Konsultacyjno-Paradniczy, mieszczący się w Gminnym Ośrodku Kultury w Dobrczu. Punkt Konsultacyjny jest czynny dwa razy w tygodniu w każdą środę i czwartek

2. Zajęcia środowiskowe opiekuńczo - wychowawcze, prowadzone w świetlicach w Kusowie, Siennie, Trzeciewcu, Trzebieniu oraz świetlice przy zespole szkół w Wudzynie, przy Szkole Podstawowej w Stronnie i Strzelcach Górnych. Zajęcia odbywają się raz, dwa lub cztery razy w tygodniu, przeciętnie w godz. od 15.00 do 18.00. W ramach pomocy dzieci otrzymują pomoc terapeutyczną, uczestniczą w zajęciach wyrównawczych, oraz otrzymują posiłek.

3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w skład, której wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych (psycholog, terapeuta uzależnień, pracownik socjalny, pedagog, policjant).

4. Ciągła współpraca z instytucjami, szkołami, służbami.

Wszystkie szkoły gminy Dobrcz realizują swoje programy profilaktyki współpracując z urzędem gminy i GKRPA.

Zatrudnionych jest dwóch pedagogów, którzy realizują Gminny Program PiRPA oraz biorą udział w spotkaniach Komisji. Trzy osoby z pośród nauczycieli są uprawnione do prowadzenia zajęć socjoterapeutycznych. Wielu nauczycieli ukończyło kursy uprawniające do prowadzenia zajęć profilaktycznych:

"Spójrz inaczej" - 11 nauczycieli

"II elementarz czyli program 7 kroków" - 10 nauczycieli

"Nasze spotkania" - 12 nauczycieli

C. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.

1. Organizowanie i prowadzenie w szkołach na terenie gminy, programów profilaktycznych, dla dzieci młodzieży oraz ich rodziców.
2. Prowadzenie konkursów i olimpiad wiedzy o zdrowiu wśród młodzieży.
3. Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką narkotykową i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami.
4. Realizowanie warsztatów poprawiających funkcjonowanie społeczno - psychiczne dzieci i młodzieży - uczenie ich zasad radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi.
5. Organizowanie spotkań z osobami mogącymi dać świadectwo swoich własnych traumatycznych przeżyć związanych z uzależnieniem narkotykowym oraz ze znanymi postaciami cieszącymi się powszechnym szacunkiem i autorytetem, których stanowisko wobec stosowania narkotyków i innych używek jest wyważone i racjonalne.
6. Dofinansowanie istniejących i powstających świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych, prowadzenie w nich zajęć profilaktyczno - wychowawczych.
7. W oparciu o analizę istniejących potrzeb, tworzenie nowych świetlic i klubów socjoterapeutycznych dla dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych narkomanią i substancjami psychoaktywnymi.
8. Tworzenie warunków do rozwoju organizacji młodzieżowych, kół zainteresowań i innych form działalności pozalekcyjnej, będących korzystną ofertą zagospodarowania czasu wolnego.
9. Zakup, opracowywanie i wydawanie materiałów informacyjno - edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w szkołach i innych placówkach oświatowych i wychowawczych i ośrodkach kultury, upowszechnienie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej - plakaty, ulotki, informatory.
10. Realizowanie informacyjnych programów profilaktycznych dla rodziców.
11. Organizowanie spotkań, szkoleń, prelekcji dotyczących profilaktyki i rozwiązywania problemów

związanych z narkomanią:

12. Przeprowadzenie sondaży i opracowywanie lokalnych diagnoz i ekspertyz pozwalających ocenić aktualny stan problemów i zagrożeń związanych z narkotykami, a także stan istniejących zasobów w sferze ich rozwiązywania oraz efektów dotychczas prowadzonych działań.

13. Zorganizowanie i sfinansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów o podłożu narkotykowym, dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców i psychologów - niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą.

14. Współorganizowanie szkoleń w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii dla poszczególnych grup zawodowych z terenu gminy: pracowników oświaty, policji, pomocy społecznej, administracji samorządowej.

15. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowywanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych.

16. Promowanie zdrowego stylu życia wolnego od narkotyków i innych używek oraz różnych form aktywnego spędzania wolnego czasu poprzez:

- inicjowanie i organizowanie imprez sportowych i rekreacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych,
- organizowanie atrakcyjnych form czynnego wypoczynku: rajdy i wycieczki krajoznawcze, festyny, biwaki itp.

- popularyzowanie placówek o charakterze otwartym (np. klubów, świetlic środowiskowych) .

D. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii, udzielanie pomocy społecznej osobom uzależnionym i ich rodzinom.

1. Wspieranie działalności stowarzyszeń i instytucji oraz organizacji zajmujących się przeciwdziałaniem narkomanii, propagujących zdrowy styl życia.

2.Udzielanie pomocy organizacyjnej i materialnej organizacjom społecznym, których celem jest krzewienie abstynencji od środków psychoaktywnych, zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej, wspieranie organizacyjne i finansowe instytucji i stowarzyszeń działających na rzecz ochrony zdrowia oraz stwarzających szansę powrotu osób uzależnionych do normalnego trybu życia.

3. Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży oraz udzielanie im pomocy finansowej dla stworzenia właściwych warunków lokalowych, sanitarnych oraz wyposażenia potrzebnego do prowadzenia tej działalności.

4.Prowadzenie działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od narkotyków mających na celu odbudowanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu

społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania.

5. Nawiązanie współpracy z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych mających na celu:

- przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży,
- dokonywanie stałych i seryjnych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych: lokale gastronomiczne, kafejki, szkoły, dyskoteki itp.

6. Nawiązanie współpracy ze służbą zdrowia - pomoc merytoryczna dla lekarzy rodzinnych oraz dostarczanie materiałów na temat istoty uzależnienia od narkotyków.

E. Postanowienia końcowe.

1. W celu realizacji programu Wójt Gminy powołuje pełnomocnika.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych inicjuje działania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży zgodnie z art. 4¹ ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

3. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii stanowi część strategii integracji i polityki społecznej gminy Dobrcz i finansowanie działań wykonuje się w zakresie środków finansowych uzyskanych za wydanie pozwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

Wykonała: Krystyna Kotowicz